

Grækarismessurøðan, sum Frits Johannesen, lærari, helt í skúlagarðinum í Fuglafjarðar skúla

Vit mugu ikki gloyma hvat Tjaldrið stendur fyri

Góðu næmingar og lærarar

Aftur í ár halda vit Grækarismessu. Vit standa í lívd av skúlanum í okkara egna tonkum – hvør í sínum lagi. Vit hava válað um skúla-plássid dag um dag og gingið út og inn ígjøgnum dyrnar her undir hesum trimum sölunum. Hesir dagar hava verið misjavnir – alt eftir hvussu veðrið hevur verið, ella hvussu skúlvirni á okkum hevur verið. Hava tit ikki lagt til merkis, hvussu veður og vindur ávirka okkum? Jú, sanniliga. Teir dagar, tá ið barometrid stendur høgt, og veðrið er gott, ja, so gongur alt so leikandi lætt. Lærararnir eru fittir og børnini eru still og friðarlig. Men so hinir dagar, tá ið barometurstandurin er lågur og vindurin liggur so trúur inn eftir vanni – regn og vindur detta sum músatitan inn á rútarnar. Tá eru lærararnir einki fittir og børnini eru ólátáð. Óll troystast og verða vrantin. Soleiðis kundu vit blivið við at nevnt fleiri dømi um, hvussu veðrið nemur við

sinnið og fær okkum at vera annarleiðis.

Hvussu við dýrunum og fuglunum? Kenna tey ikki á sær, tá ið veðrið spælir tungan rock ella lættan rap-sang? Á jú. Kanska nóg meira enn vit lærarar og næmingar føla til veður og vind. Seyður, sum liggur høgt uppi, fer við tann spenat á oman í sjóvarmálan at eta tara, tá ið fjøra er. Hvussu veit seyðurin tað? Hann sær kanska ikki fjøra, men fer hóast tað oman til fjørkantin at fáa sær ein bita av tangi og tara. Upp undir illveður verður sagt: Staraflökkur, regn! Um summarið siga vit, at láta fuglarnir um kvøldið, er hetta upp undir góðveður. Goggurnar, sum grulva fram við marbakkunum her við Føroyar, fara út á djúp-ari vatn eitt ella tvey døgner áðrenn illveður og brimgangur verður. Vit kundu blivið við at nevnt hesi fyrbrigdi í náttúru okkara, men lat hetta liggja.

Tjaldrið, sum nú leitar aftur til oyggjarnar, hevur ein strong í barni sínum,

sum spælir eitt fusturlands-lag. Eitt lag við longslí og traan í. Lagið ber at oyggjunum og leiðir tað til bústaðin, har tað skal búleika til summarið er av. Hvør er henda rödd, sum ljómar í innasta hugfarinum hjá hesum snøgga fugli og sigur: Nú er tíð at gera seg til reiðar at fara heim til føðilandið. Vándið er í hondum, og lýtt er nú um heyg og lá. Tjaldrið er lýðið samvitsku síni. Ein góðan dag spennir tað sínar veingir út og fer norður yvir til heimland sitt Føroyar! Hvussu ber tað til, at tjaldrið kann finna hesa longu leið til klettarnar ár um ár? Onkur natúrlig frágreiðing er um hetta. Onkur sigur, at í heilanum eru nakrar smáar magnetkyknur, sum stýra tjaldrinum – ein evarska, evarska litil kumpass, sum ikki sæst við berum eygum. Kanska brúkar tjaldrið sólarljósið og stjornurnar at miða seg eftir. Hvør veit? Nei, míni góðu børn, tað er so mangt, sum er forborgið. Tað er so lítið, vit vita. Hvør tann einasti skapningur er eitt

undur og øll verða vit ávirk-að av tí megi, sum er í einum hátrýsti ella lágrýsti og sanniliga eisini av flóð og fjøru. Tað er eitt, sum ikki ávirkar tjaldrið í so máta. Tað er tað trúfesti, sum tjaldrið visir okkum, sum liva her í oyggjunum. Máni og sól, flóð og fjøra, hátrýst og lágrýst meina einki at gera við ta innligu hugsan tjaldursins, sum ber á brá á tað borðið, sum kann sigast í einum orði: Trúfesti. Tey gomlu mettu trúfesti høgt og vit mugu royna at hevda hetta manna millum, okkum til heiðurs og øðrum at gagni. Ja, summi tjaldur eru so trúföst, at tey ikki vilja lata okkum vera einsamøll her á landi um veturin.

Tað eru altíð nekur tjaldur, sum eru eftir, og eru í millum okkum, uttan vit vita av teimum. Tey gera lítið um seg, litillátin og smæðin, men tey eru har. Tey vita til fulnar, at at vera eftir her í oyggjunum er ikki trespiligt. Hava tey ikki kent á sær, tá ið summarið fór at halla, at nú mugu vit fara yvir hav til tað fremmanda?

Á jú, á jú, á jú, men sært tú, tey vildu vera hjá okkum henda vetur og vera okkum hjá, sum ein kærkomin skyldmaður undir ringum korum og víðurskiftum og visa sít trúfesti móti okkum.

Norðuri í Líð hava fyra tjaldur búleikað í vetur. Tey hava flogið fram við fjørkantinum, stein av steini og pikkað marflugur og flidur. Tey hava verið sum børnini og lærararnir á skúla-plássinum. Góðveðursdagarnar hava tey verið lott í sinnin-

um og frøtt seg yvir tað góða veðrið og ta vøkru náttúruna, hóast hon er kóng á hávetri. Tey hava sitið á onkrum drangi og latið alduskvatli, suð og sjóð nomið við oyrað. Eygað hevur fest seg við tann gráluga hamaran og tær gullgullu líðirnar, sum nakað heilt sjáldsamt og ikki á tala um, tá ið kavin haldi oyggjarnar við sínum kavaslori, tá spilaðu tjaldirni eyguni út og hildu, at so grønar sum tær vóru á sumri, so hvítar

Framhald á síðu 17

um eitt øki, har hópur av landminum lógu, og gjøgnum eina á, sum eg visti at minur eisini vóru í.

Bæði foreldrini hjá dreinginum vóru deyð, men hann hevði ein beiggja í Zagreb. Eg tók dreingin upp, og syrgdi so fyri at hann slapp hagar við einum buss. Og tá eg seinni skuldi á ST-fund har í býnum, fór eg at vitja hann. Hann var komin fram í øllum góðum, og takkaði mær so mirliliga fyri hjálpin.

Tílikt vigar nóg upp ímóti øllum tí ringa tú upplivir, sigur Signheðin.

Eitt annað hann minnst sum nakað positivt, er vinarlagið millum sjálfar-nar.

Allir liva í tí sama vandanum og við tí sama óttanum, og tí gerst saman-haldið og vinarlagið betri enn á nøkrum arbeiðsplási.

Men tað sum fyrst og fremst gevur arbeiðinum positivt innihald, er sjálvsagt at tú ert við til at hjálpa eini rúgvu av fólki.

Ein hevur alla tíðina hesa kensluna av, at tað er tað rætt, ein ger.

Til Afrika

Signheðin fór úr Jugoslavia fyri seinastu ferð 17. mars 1995. Og longu í 27. juni fór hann avstað til Afrika. Hetta var eisini sum ST-sjafførur, og hann fekk til uppgávu at standa fyri eini konvoy av bilum, sum koyrði neyðsnyjarvørur frá Tanzania til Zaire.

Um hetta mundið flýddi eitt ógilt tal av fólki úr Rwanda til Zaire undan borgarakrignum. Tey hópaðust upp í veldugum flóttarfólkalægum, har um-støðurnar vóru heilt óhugnaligar.

Fólk í túsendatali doyðu í hungri, og ofta blivu tey ikki grivin. Har er ógvuliga heitt, so øll líkini høvdu við sær stóran smittuvanda. Fólk doydu av tyfus, kolera og øðrum sjúkum - og tær vaksandi líkrúgvurnar øktu bara um smittuvandan, greiðir Signheðin frá.

Vit royndu at greiða fólkinum frá, at eitt deytt fólk sum lá opið, var líka vandamikið sum ein maskinbyrsa.

Hann var sjálvur við til at grava lík - og tað var mangan sera óspiligt arbeiði.

Hetta var ikki vandamikið á sama hátt sum í Jugoslavia. Tað var eingin sum royndi at steða okkara arbeiði, ella lá okkum eftir lívinum. Men smittuvandin var stórur, og sálarliga var tað ógvuliga hart.

Til Kina

Signheðin hevur verið í Føroyum í eina viku. Tað er fyrstu fer hann er her í trý ár - og hann fer avstað aftur longu leygdagin.

Tá fer hann fyrst til Danmarkar, og um tveir mánaðir skal hann helst til Kina við ST. Arbeiðið verður tað sama: At koyra mat til neyðstødd fólk.

Eg róni við at verða har yviri í eini tvey ár, sigur hann.

Lastbilakonvoyin undir einum steði í Waras í Bosnia

Hvat hann siðani fer at gera, er ikki greitt - men eitt sindur ringt væntar hann tað verður at fáa sær eitt vanligt arbeiði í Føroyum aftur.

Annarleiðis hugburður
- Hugburðurin í Føroyum

verður eitt sindur fremmandur og lógin fyri tær, eftir at tú hevur verið millum fátøk fólk so leingi. Eg havi t.d. ilt við at skilja alt tósið um kreppuna og »neyðina« her á landi. Tað er líkasam

á einum heilt øðrum støði. Óll hava mat í Føroyum. Óll hava klæðir upp á kroppin.

Tað er sum um at trupulleikarnir her byrja á einum støði, sum millardir at menniskjum tráða eftir at náða.

Føroyingar kunnu hjálpa

Signheðin Knudsen er við í eini verkætlan - Logistica Direct - hvørs endamál er at byggja og reka ein stóran bóndagard í Sudan. Tað

mesta av tilfarinum er klárt, og fleiri lastbilar eru eisini fingnir til vega, sum skulu koyra framleiðsluna til suður-Sudan, Rwanda og

Zaire.

Tað, okkum manglar, er at fáa pening til raksturinn, bæði av bóndagardinum og bilunum. Fólk úr Hollandi

og Onglandi eru við í ætlanina, og fáast pengarnir til vega, ber skjótt til at fara til verka.

Signheðin hevur í hesum

sambandi stovnað eina konto í Føroya Sparikassa, har til ber at lata peningagávur til verkætlanina. Og hann lovar, at øll sum lata

gávur fáa allar upplýsingar um, hvat pengarnir verða brúktir til.

Kontonummari er hetta: 1257163